

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 11011 posłów Pawła Hreniaka i Elżbiety Witek z 21 lipca 2025 roku w sprawie wydanej przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zgody na remont mostu Grunwaldzkiego według projektu przedstawionego przez władze Wrocławia, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Most Grunwaldzki (dawniej Kaiserbrücke, następnie Freiheitsbrücke) został wpisany do rejestru zabytków decyzją nr A/1653/326/Wm z dnia 15 października 1978 roku. Jest to jedyny w Polsce most wiszący, jednoprzęsłowy, drogowo-tramwajowy.

Wyjaśnić należy, że przywrócenie oryginalnej, całościowej formy obiektu jest działaniem zgodnym z międzynarodową i krajową doktryną konserwatorską, która zakłada wierność materiałową i formalną wobec zabytku. Selektywne odrzucanie poszczególnych elementów prowadziłoby do dalszego zniekształcania jego pierwotnego charakteru.

Ponadto w wytycznych GKZ z 22 marca 2019 r. dotyczących prac konserwatorskich i robót budowlanych przy zabytkach techniki wskazano, że „prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane oraz inne działania nie mogą prowadzić do zatarcia cech przynależnym tym elementom zabytków techniki, które w przeszłości określały jego oryginalną funkcję, prowadzony proces techniczny lub oryginalny ustrój konstrukcyjny”.

Odnosząc się natomiast do wyrażonego przez posłów niepokoju o ewentualne podważenie polskiej tożsamości Wrocławia na skutek planowanych prac konserwatorskich przy Moście Grunwaldzkim, przede wszystkim podkreślić trzeba, że Dolny Śląsk i Wrocław są obszarami o wyjątkowej, wielokulturowej historii, naznaczonej wpływami różnych epok i państw. Rewaloryzacja zabytków – niezależnie od ich genezy – jest formą troski o zachowanie dziedzictwa kulturowego państwa polskiego. W tym kontekście nie ma podstaw do obaw o rzekome „zniemczenie” Mostu Grunwaldzkiego. Przywracanie mu pierwotnej formy jest przejawem dbałości o prawdę historyczną i odejściem od praktyk z okresu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, gdy historię reinterpretowano w duchu ideologicznych założeń.

Minister KiDN, zgodnie z kompetencjami określonymi w kodeksie postępowania administracyjnego [k.p.a.]¹, sprawuje nad wojewódzkimi konserwatorami zabytków przede wszystkim nadzór instancyjny. Tym samym minister – zgodnie z art. 15 k.p.a. - jest zobowiązany do przestrzegania swojej właściwości instancyjnej. Oznacza to, że minister może zająć stanowisko wobec decyzji wojewódzkiego konserwatora zabytków jedynie na skutek odwołania od konkretnego rozstrzygnięcia lub w drodze nadzorczego postępowania administracyjnego prowadzonego na zasadach opisanych w k.p.a., o ile zachodzą do tego przesłanki ściśle określone w tej ustawie.

¹ Ustawa z 14 czerwca 1964 r. (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572 ze zm.)

Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków, działając zgodnie z przysługującymi mu kompetencjami², wydał 26 maja 2025 roku decyzję pozwalającą na przeprowadzenie robót budowlanych i prac konserwatorskich przy Moście Grunwaldzkim. Pozwolenie to zostało udzielone w oparciu o projekt zagospodarowania terenu, projekt architektoniczno-budowlany i projekt wykonawczy mostowy sporządzone przez mgr. inż. Edmunda Budkę wraz z zespołem w kwietniu 2025 r., projekt wykonawczy iluminacji sporządzony przez mgr inż. Monikę Połec-Pietruszkę wraz z zespołem w marcu 2025 r., a także program prac konserwatorskich sporządzony przez mgr Sonię Stawowską w 2024 r., stanowiące załączniki do tej decyzji. Podkreślić trzeba przy tym, że wojewódzki konserwator zabytków jest jedynym organem władnym do oceny wpływu planowanych prac na wartości artystyczne, historyczne lub naukowe zabytku. Jest ona dokonywana w toku postępowania administracyjnego prowadzonego na zasadach opisanych w k.p.a.

Zgodnie z przepisami tej ustawy (art. 156 § 1) Minister może stwierdzić nieważność decyzji wojewódzkiego konserwatora zabytków, jeśli:

- 1) została ona wydana z naruszeniem przepisów o właściwości;
- 2) została ona wydana bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa;
- 3) dotyczy sprawy już poprzednio rozstrzygniętej inną decyzją ostateczną albo sprawy, którą załatwiono milcząco;
- 4) została skierowana do osoby niebędącej stroną w sprawie;
- 5) była niewykonalna w dniu jej wydania i jej niewykonalność ma charakter trwały;
- 6) w razie jej wykonania wywołałaby czyn zagrożony karą;
- 7) zawiera wadę powodującą jej nieważność z mocy prawa.

Ponadto Minister może w ramach nadzorczego postępowania administracyjnego zmienić lub uchylić decyzje wojewódzkiego konserwatora zabytków, o ile jest to jedyny sposób na usunięcie stanu zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego albo poważnych szkód dla gospodarki narodowej, lub ważnych interesów Państwa bądź też w innych przypadkach oraz na innych zasadach niż określone w k.p.a., o ile przewidują to przepisy szczególne.

Informuję, że do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie wpłynęło odwołanie od ww. decyzji Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Minister nie dostrzegł też żadnej z ww. przesłanek uprawniających do wszczęcia nadzorczego postępowania administracyjnego w przedmiotowej sprawie.

Z poważaniem,

z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

SEKRETARZ STANU

Maciej Wróbel

²Art. 91 i art. 36 ust. 1 pkt. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.)